

Opublikowane na: Mława (mlawa.pl)

Autor: Krzysztof Napierski

To miejsca ważne dla społeczności żydowskiej. Przeczytaj i zeskanuj kod QR!

Publikowane od
19.04.2024 08:00:31

19 kwietnia 2024 r. przypada 81. rocznica wybuchu powstania w getcie warszawskim. W związku z nią Miasto Mława postanowiło upamiętnić mieszkańców przed laty w Mławie żydów poprzez umieszczenie tablic informacyjnych i postumentu w miejscach ważnych dla tej społeczności, która –

przypomnijmy – przed II wojną światową stanowiła ok. 30 procent populacji miasta.

Tablice informacyjne z nazwą obiektu w trzech językach – polskim, angielskim i hebrajskim – krótkim opisem oraz kodem QR odsyłającym do obszerniejszego artykułu na stronie internetowej www.mlawa.pl zamontowali w czterech lokalizacjach:

- przy ul. Kruczej, gdzie znajduje się najstarszy mławski cmentarz żydowski, zwany przez miejscową ludność kirkutem, a w jego pobliżu – najstarsza w mieście synagoga;
- na jednym z dwóch bloków u zbiegu ulic Smolarnia i Powstania Warszawskiego – na tym terenie znajduje się jedna z mławskich szkół powszechnych dla dzieci żydowskich;
- na budynku przy ul. Warszawskiej 34, gdzie przed II wojną światową mieścił się szpital zakaźny, który w czasie wojny włączono w obręb mławskiego getta;
- na tylnej ścianie budynku Miejskiego Domu Kultury (od strony parkingu przy ul. Grzebskiego) – w pobliżu miejsca, gdzie od 1856 r. mieściła się synagoga, zniszczona na początku września 1939 r.

Dodatkowo na dziedzińcu u zbiegu ulic Sienkiewicza i Sportowej (w pobliżu sklepu meblowego) zamontowali postument z tabliczką informacyjną o analogicznej treści. Tam w okresie międzywojnia funkcjonowało koedukacyjne gimnazjum żydowskie.

Zachęcamy do odwiedzenia tych miejsc i zapoznania się z bardzo ważną dla nas historią społeczności żydowskiej w Mławie. Powyższe działania zostały zrealizowane w ramach kampanii Burmistrza Miasta Mława „Poznaj historię Mławy”.

KN / k

W tym miejscu znajduje się cmentarz żydowski, który powstał na przełomie XVI i XVII wieku. Był niszczony do połowy XIX wieku, do czasu gdy obok niego powstały koszarzy wojsk carskich. W pobliżu cmentarza, od czasu powstania wspólnoty żydowskiej, znajdowała się mała, drewniana synagoga. W czasie II wojny światowej cmentarz został zdemolowany przez Niemców. Płyty nagrobne (macewy) zostały wywiezione do Krzywonośi pod Mławą i użyte do budowy betonowych bram wjazdowych na teren poligonu. W latach 1993-1994, z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej powstał pawilon-muzeum na nowym cmentarzu żydowskim przy ul. Warszawskiej. Część macew, upamiętnionych ze starego cmentarza do Krzywonośi, została wkomponowana w pomnik upamiętniający zglądę Żydów mławskich. Obecnie teren cmentarza przy ul. Kruczej, o powierzchni ok. 1,5ha, jest pod opieką Fundacji Obrony Dziedzictwa Żydowskiego.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej

Zrealizowano przy wsparciu finansowym Samorządu Miasta Mława

 W tym miejscu znajdował się cmentarz żydowski. Jego pozostałości zostały odkryte podczas prac ziemianinów w latach 1917-1918. W tym czasie odkryto również pozostałości po murach i fundamentach synagogi. W latach 1917-1918, z inicjatywą burmistrza Miasta Mława, w tym miejscu powstał cmentarz żydowski. Cmentarz ten jest jednym z najstarszych cmentarzy żydowskich w Polsce. Obecnie teren cmentarza jest otoczony murkami i jest pod opieką Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

Zrealizowano przy wsparciu finansowym Gminy Miasto Mława

Cmentarz żydowski

Hebrew Gimnazjum
 בית ספר תיכונן יהודי

W tym miejscu w okresie II Rzeczypospolitej funkcjonowało Gimnazjum Żydowskie, utworzone w 1917 roku. W murowanym budynku z czerwonej cegły kształceni byli młodzież męska i żeńska, a językiem w składowym był język polski.

Kampania Burmistrza Miasta Mława - Poznaj historię Mławy

Więcej na www.mlawa.pl

Mława 2024 r.

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/arttykul/miejsca-wazne-dla-spoleczności-zydowskiej-przeczytaj-i-zeskanuj-kod-qr>